

SJVFS 2010:79

Utkom från trycket
den 10 december 2010

Statens jordbruksverks föreskrifter om bevarandesorter och amatörsorter av köksväxter;

beslutade den 9 december 2010.

Statens jordbruksverk föreskriver¹, med stöd av 2, 7, 9-13, 20 och 25 §§ utsädesförordningen (2000:1330) följande.

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter innehåller regler för godkännande av bevarandesorter respektive amatörsorter av de köksväxtarter som anges i bilaga 1, samt för produktion och saluföring av utsäde av sådana sorter.

Grundläggande bestämmelser

2 § Grundläggande bestämmelser om certifiering m.m. av utsäde finns i utsädeslagen (1976:298), i utsädesförordningen (2000:1330) samt i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1994:24) om certifiering m.m. av utsäde av köksväxter.

Definitioner

3 § De termer som används i utsädeslagen (1976:298) har samma betydelse i dessa föreskrifter.

I dessa föreskrifter förstås med

bevarandesort: en lantsort eller en annan sort, som även kan vara förädlad, som är naturligt anpassad till de lokala och regionala betingelserna i Sverige och som hotas av genetisk utarmning,

lantsort: en uppsättning populationer eller kloner av en växtart som är naturligt anpassade till betingelserna i sin region,

amatörsort: köksväxtsorter som saknar reellt värde för kommersiell odling men som har utvecklats för att odlas under särskilda omständigheter. En sort ska anses vara utvecklad för att odlas under särskilda omständigheter om den har utvecklats för att odlas under särskilda jordbrukstekniska eller klimatiska förhållanden eller särskilda markförhållanden,

genetisk utarmning: gradvis förlust av genetisk mångfald mellan och inom populationer eller sorter av samma art, eller reduktion av den genetiska basen för en art till följd av mänskligt agerande eller miljöförändringar, samt

¹ Jfr Kommissionens direktiv 2009/145/EG av den 26 november 2009 om vissa undantag för godkännande av lantsorter och andra sorter av köksväxter som traditionellt har odlats på vissa platser och i vissa regioner och som hotas av genetisk utarmning och av köksväxtsorter som saknar reellt värde för kommersiell odling men som har utvecklats för att odlas under särskilda omständigheter och om saluföring av utsäde av dessa lantsorter och andra sorter (EUT L 312, 27.11.2009, s. 44, Celex 32009L0145).

ursprungsregion: den region som bevarandesorten traditionellt har odlats i och som den är naturligt anpassad till. Om inte annat specifikt anges för en bevarandesort anses Sverige utgöra ursprungsregionen.

GODKÄNNANDE AV SORTER

Godkännande av bevarandesorter

4 § För att en lantsort eller en annan sort ska kunna godkännas som bevarandesort ska följande villkor vara uppfyllda.

1. Sorten ska ha ett godkänt resultat som särskiljbar, enhetlig och stabil från en officiell provning, eller uppfylla de krav på särskiljbarhet, enhetlighet och stabilitet som framgår av bilaga 2.

2. Sorten ska vara av intresse för bevarandet av de växtgenetiska resurserna, genom att den är bedömd som bevarandevärd i första hand enligt de kriterier för bevarande som har ställts upp inom Programmet för odlad mångfald (POM).

3. Sorten får inte vara intagen i EU:s gemensamma sortlista som annat än bevarandesort. Om sorten tidigare har varit intagen i den gemensamma sortlistan får den inte godkännas som bevarandesort förrän minst två år har passerat sedan den togs ut ur den gemensamma sortlistan eller inte längre fick saluföras.

4. Sorten får inte vara skyddad av nationell växtförädlarrätt eller gemenskapens växtförädlarrätt och inte heller vara föremål för en ansökan om växtförädlarrätt.

5. Sorten ska upprätthållas i sin ursprungsregion.

Om Jordbruksverket beslutar att godkänna sorten tas den in i den svenska sortlistan och markeras som en sort vars utsäde antingen har certifierats som ”certifikatutsäde av en bevarandesort” eller kontrollerats som ”standardutsäde av en bevarandesort”. En sådan sort ska införas i EU:s gemensamma sortlista över arter av köksväxter som en ”bevarandesort vars utsäde ska certifieras i enlighet med artikel 10 i kommissionens direktiv 2009/145/EG eller kontrolleras i enlighet med artikel 11 i det direktivet”.

Sorter som endast kan kontrolleras som standardutsäde av en bevarandesort införs i EU:s gemensamma sortlista över arter av köksväxter som en ”bevarandesort vars utsäde ska kontrolleras i enlighet med artikel 11 i kommissionens direktiv 2009/145/EG”.

5 § Ansökan ska göras på blankett som Jordbruksverket fastställer. Ansökan ska omfatta en beskrivning av sorten och uppgift om sortbenämningen. Om det finns fler än en sortbenämning för sorten ska detta anges tillsammans med historiska belägg för dessa.

Ansökan ska, om så begärs, åtföljas av ett utsädesprov för Jordbruksverkets kontroll av sortens identitet. Utsädesprovet ska tas ut och hanteras på sådant sätt som Jordbruksverket beslutar.

6 § Om en sortbenämning inte varit känd före den 25 maj 2000 ska den uppfylla kraven i kommissionens förordning (EG) nr 637/2009 av den 22 juli 2009 om tillämpningsföreskrifter beträffande lämpligheten hos sortbenämningar för arter av lantbruks- och köksväxter². Detsamma gäller om sortbenämningen varit känd före 25

² EUT L 191, 23.7.2009, s.10 (Celex 32009R0637).

maj 2000, men kränker tredje parts äldre rätt som är skyddad enligt artikel 2 i den förordningen.

Godkännande av amatörsorter

7 § För att en amatörsort ska kunna godkännas som sådan ska följande villkor vara uppfyllda.

1. Sorten ska ha ett godkänt resultat som särskiljbar, enhetlig och stabil från en officiell provning, eller uppfylla de krav på särskiljbarhet, enhetlighet och stabilitet som framgår av bilaga 2.

2. Sorten får inte vara intagen i EU:s gemensamma sortlista som annat än amatörsort. Om sorten tidigare har varit intagen i den gemensamma sortlistan får den inte godkännas som amatörsort förrän minst två år har passerat sedan den togs ut ur den gemensamma sortlistan eller inte längre fick saluföras.

3. Sorten får inte vara skyddad av nationell växtförädlarrätt eller gemenskapens växtförädlarrätt och inte heller vara föremål för en ansökan om växtförädlarrätt.

Om Jordbruksverket beslutar att godkänna sorten tas den in i den svenska sortlistan och markeras som en amatörsort vars utsäde endast har kontrollerats som ”standardutsäde av en amatörsort”. En sådan sort ska införas i EU:s gemensamma sortlista över arter av köksväxter som en ”amatörsort vars utsäde ska kontrolleras i enlighet med artikel 26 i kommissionens direktiv 2009/145/EG”.

8 § Ansökan ska göras på blankett som Jordbruksverket fastställer. Ansökan ska omfatta en beskrivning av sorten och uppgift om sortbenämningen. Om det finns fler än en sortbenämning för sorten ska detta anges tillsammans med historiska belägg för dessa.

9 § Om en sortbenämning inte varit känd före den 25 maj 2000 ska den uppfylla kraven i kommissionens förordning (EG) nr 637/2009 av den 22 juli 2009 om tillämpningsföreskrifter beträffande lämpligheten hos sortbenämningar för arter av lantbruks- och köksväxter². Detsamma gäller om sortbenämningen varit känd före 25 maj 2000, men kränker tredje parts äldre rätt som är skyddad enligt artikel 2 i den förordningen.

VILLKOR FÖR PRODUKTION OCH SALUFÖRING AV UTSÄDE

Produktion av utsäde av bevarandesorter

10 § Utsäde av en bevarandesort får endast produceras i ursprungsregionen.

11 § Utsäde som används för vidare uppförökning ska härstamma från utsäde som producerats på så sätt att sorten upprätthålls enligt vedertaget bruk.

12 § När den som saluför utsäde av en bevarandesort också producerar utsädet, ska storlek och plats för utsädesodlingen anmälas till Jordbruksverket. Anmälan ska göras senast 14 dagar före sådd så att tillsyn av utsädesodlingen kan genomföras i den utsträckning Jordbruksverket anser nödvändig. Om det på grundval på anmälningarna är sannolikt att de högsta tillåtna arealerna enligt bilaga 1 av en bevarandesort kommer att överskridas, får varje berörd producent endast saluföra den kvantitet som Jordbruksverket tilldelar under respektive produktionsäsong.

Villkor för saluföring av utsäde av bevarandesorter

13 § En bevarandesort måste vara godkänd och intagen på den svenska sortlistan innan utsäde av sorten får saluföras.

14 § Genom undantag från Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1994:24) om certifiering m.m. av utsäde av köksväxter³ kan utsäde av en bevarandesort saluföras som ”certifikatutsäde av en bevarandesort” eller ”kontrollerat standardutsäde av en bevarandesort” utan att ha varit föremål för officiell undersökning. Detta förutsätter att utsädet ändå uppfyller de krav på kvalitet, sundhet och ogräsförekomst som framgår av dessa föreskrifter, bortsett från kravet på minsta sortrenhet. Utsädet ska dock ha godtagbar sortrenhet.

15 § Analyser ska göras av att utsädet uppfyller kraven i 14 §. Analyserna ska göras på prov från homogena partier. Analyserna ska utföras i enlighet med de metoder som föreskrivs av International Seed Testing Association (ISTA) förutom i fråga om vad som där rekommenderas i fråga om minsta provvikt. ISTAs rekommendationer i fråga om minsta provvikt framgår av bilaga 1a i SJVFS 1994:24. Reglerna om högsta partivikt för utsäde framgår av Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 1994:24) om certifiering m.m. av utsäde av köksväxter.

16 § Utsädet får endast saluföras i förseglade förpackningar. Förpackningarna ska förseglas på ett sådant sätt att de inte kan öppnas utan att förseglingen skadas eller synlig åverkan uppkommer på etiketten eller själva förpackningen. Förpackningarna ska märkas med en leverantörsetikett enligt vad som framgår av bilaga 3 eller med en påtryckt eller påstämplad text med samma information.

17 § Utsäde av en bevarandesort får endast saluföras i sin ursprungsregion.

18 § Den högsta kvantitet utsäde som får saluföras i Sverige per år av en bevarandesort får inte överstiga den mängd som behövs för att producera köksväxter på det antal hektar som framgår av bilaga 1.

Villkor för saluföring av utsäde av amatörsorter

19 § En amatörsort behöver inte vara godkänd i Sverige men måste vara godkänd och intagen på EU:s gemensamma sortlista som en amatörsort.

20 § Genom undantag från Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1994:24) om certifiering m.m. av utsäde av köksväxter kan utsäde av amatörsorter saluföras som ”kontrollerat standardutsäde av en amatörsort” utan officiell undersökning. Detta förutsätter att utsädet ändå uppfyller de krav på kvalitet, sundhet och ogräsförekomst som framgår av dessa föreskrifter, bortsett från kravet på minsta sortrenhet. Utsädet ska dock ha godtagbar sortrenhet.

21 § Analyser ska göras av att utsädet uppfyller kraven i 20 §. Analyserna ska utföras i enlighet med de metoder som föreskrivs av International Seed Testing

³ EUT L 361, 9.12.2004, s. 21, Celex 32004D0842.

Association (ISTA) förutom i fråga om vad som där rekommenderas i fråga om minsta provvikt. ISTAs rekommendationer i fråga om minsta provvikt framgår av bilaga 1a i SJVFS 1994:24. Reglerna om högsta partivikt för utsäde framgår av Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 1994:24) om certifiering m.m. av utsäde av köksväxter.

22 § Utsädet får endast saluföras i förseglade förpackningar. Förpackningarna ska förseglas på ett sådant sätt att de inte kan öppnas utan att förseglingen skadas eller synlig åverkan uppkommer på etiketten eller själva förpackningen. Förpackningarna ska märkas med en leverantörsetikett enligt vad som framgår av bilaga 3 eller med en påtryckt eller påstämplad text med samma information.

23 § Den högsta nettovikt per förpackning utsäde som får saluföras i Sverige per år av en amatörsort framgår av bilaga 4.

Gemensamma bestämmelser om rapportering, efterkontroller och tillsyn

24 § Den som saluför utsäde av en bevarandesort eller en amatörsort ska för varje produktsäsong rapportera sin sålda kvantitet till Jordbruksverket.

25 § Jordbruksverket kontrollerar genom stickprovskontroller att kvaliteten på utsäde på marknaden uppfylls.

26 § Vid tillsyn över att villkoren för produktion och saluföring följs uppmärksammas särskilt sorten och kvantiteterna samt, i fråga om utsäde av bevarandesorter, platsen för utsädesproduktionen.

Denna författning träder i kraft den 31 december 2010.

Mats Persson

Linda Qvarnemark
(Växtodlingsenheten)

Bilaga 1

Förteckning över köksväxtarter, tekniska frågeformulär från Gemenskapens växtsortmyndighet i de fall sådana finns, samt den maximala arealen för odling av varje bevarandesort.

Gröda / Art	Vetenskapligt namn	Frågeformulär (se www.cpvo.europa.eu respektive www.upov.int)	Högsta antal hektar för produktion av köksväxt per bevarandesort
Lök Schalottenlök	<i>Allium cepa</i> L. - Cepa-gruppen - Aggregatum-gruppen	TP 46/2, 1.4.2009	Cepa-gruppen = 40 Aggregatum-gruppen = 20
Piplök	<i>Allium fistulosum</i> L.	TP 161/1, 11.3.2010	10
Purjolök	<i>Allium porrum</i> L.	TP 85/2, 1.4.2009	20
Vitlök	<i>Allium sativum</i> L.	TP 162/1, 25.3.2004	20
Gräslök	<i>Allium schoenoprasum</i> L.	TP 198/1, 1.4.2009	10
Dansk körvel	<i>Anthriscus cerefolium</i> (L.) Hoffm.		10
Blekselleri Rotselleri	<i>Apium graveolens</i> L.	TP 82/1, 13.3.2008 (Blekselleri) TP 74/1, 13.3.2008 (Rotselleri)	10
Sparris	<i>Asparagus officinalis</i> L.	TP 130/1, 27.3.2002	10
Rödbeta (inklusive Cheltenhambeta) Mangold	<i>Beta vulgaris</i> L.	TP 60/1, 1.4.2009 (Rödbeta, inklusive Cheltenhambeta) TG/106/4, 31.3.2004 (Mangold)	20
Grönkål Blomkål Broccoli Brysselkål Savojkål Vitkål Rödkål Kålrabbi	<i>Brassica oleracea</i> L.	TG/90/6, 31.3.2004 (Grönkål) TP 45/2, 11.3.2010 (Blomkål) TP 151/2, 21.3.2007 (Broccoli) TP 54/2, 1.12.2005 (Brysselkål) TP 48/2, 1.12.2005 (Savojkål, Vitkål, Rödkål) TP 65/1, 25.3.2004 (Kålrabbi)	40

Rova (inklusive majrova och salladskål)	<i>Brassica rapa</i> L.	TG/37/10, 4.4.2001 (majrova) TP 105/1, 13.3.2008 (salladskål)	40
Chilipeppar, paprika	<i>Capsicum annuum</i> L.	TP 76/2, 21.3.2007	40
Friséesallat Escarolesallat	<i>Cichorium endivia</i> L.	TP 118/2, 1.12.2005	10
Endiviasallat eller witlof-cikoria Sallatscikoria Rotcikoria	<i>Cichorium intybus</i> L.	TP 173/1, 25.3.2004 (Endiviasallat eller witlof-cikoria) TG/154/3, 18.10.1996 (Sallatscikoria) TP 172/2, 1.12.2005 (Rotcikoria)	40
Vattenmelon	<i>Citrullus lanatus</i> (Thunb.) Matsum. et Nakai	TP 142/1, 21.3.2007	20
Melon	<i>Cucumis melo</i> L.	TP 104/2, 21.3.2007	40
Druvgurka Slanggurka	<i>Cucumis sativus</i> L.	TP 61/2, 13.3.2008	20
Jättepumpa (inklusive vinterpumpa)	<i>Cucurbita maxima</i> Duchesne	TG/155/4rev., 28.3.2007 + 1.4.2009	40
Pumpa, squash	<i>Cucurbita pepo</i> L.	TP 119/1, 25.3.2004	20
Kardon Kronärtskocka	<i>Cynara cardunculus</i> L.	TP 184/1, 25.3.2004	40
Fodermorot Morot	<i>Daucus carota</i> L.	TP 49/3, 13.3.2008	40
Fänkål	<i>Foeniculum vulgare</i> Mill.	TP 183/1, 25.3.2004	20
Sallat	<i>Lactuca sativa</i> L.	TP 13/4, 1.4.2009	40
Tomat	<i>Lycopersicon esculentum</i> Mill.	TP 44/3, 21.3.2007	40
Persilja	<i>Petroselinum crispum</i> (Mill.) Nyman ex A. W. Hill	TP 136/1, 21.3.2007	10
Blomsterböna	<i>Phaseolus coccineus</i> L.	TP 9/1, 21.3.2007	10
Buskböna Störböna	<i>Phaseolus vulgaris</i> L.	TP 12/3, 1.4.2009	40
Märgärt Sockerärt Spritärt	<i>Pisum sativum</i> L. (partim)	TP 7/2, 11.3.2010	40

SJVFS 2010:79

Rädisa Rättika	<i>Raphanus sativus</i> L.	TP 64/1, 27.3.2002 (Rädisa) TG/63/6, 24.3.1999 (Rättika)	10
Rabarber	<i>Rheum rhabarbarum</i> L.	TG/62/6, 24.3.1999	10
Svartrot	<i>Scorzonera hispanica</i> L.	TG/116/4, 24.3.2010	10
Aubergin, äggplanta	<i>Solanum melongena</i> L.	TP 117/1, 13.3.2008	20
Spenat	<i>Spinacia oleracea</i> L.	TP 55/3, 11.3.2010	20
Vintersallat	<i>Valerianella locusta</i> (L.) Laterr.	TP 75/2, 21.3.2007	10
Bondböna	<i>Vicia faba</i> L. (<i>partim</i>)	TP Broadbean/1, 25.3.2004	40
Popmajs Sockermajs	<i>Zea mays</i> L. (<i>partim</i>)	TP 2/3, 11.3.2010	10

Bilaga 2

Krav för särskiljbarhet, enhetlighet och stabilitet

För sorter som saknar en officiell provning av särskiljbarhet, enhetlighet och stabilitet ska följande uppgifter lämnas för att säkerställa identifiering:

1. En beskrivning av sorten enligt de tekniska frågeformulär som anges i bilaga 1 till dessa föreskrifter, så att sortens särskiljbarhet och stabilitet kan bedömas. Saknas sådana formulär ska sorten beskrivas på sådant sätt som Jordbruksverket beslutar.

2. Sortens enhetlighet bedöms utifrån provningsriktlinjerna för respektive art som anges i bilaga 1 respektive bilaga 2 till Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2001:33) om intagning av växtsorter i den svenska sortlistan.

Undantag från riktlinjerna är att, när enhetligheten bestäms, accepteras upp till 10 % plantor av klart avvikande typ i kontrollparceller med normal planttäthet.

3. All information från odlingar och observationer av sorten som har gjorts, även från egen förökning och användning.

Bilaga 3

Märkningskrav för utsäde av bevarandesorter

1. Texten "EG:s regler och standarder".
2. Namn och adress på den som ansvarar för märkningen eller personens identifieringsnummer.
3. Förseglingsåret uttryckt på följande sätt: "förseglad ..." (år), eller året för den sista provtagningen för den senaste grobarhetsanalysen, uttryckt på följande sätt: "provtaget ..." (år).
4. Art
5. Bevarandesortens benämning.
6. Texten "certifikatutsäde av en bevarandesort" eller "standardutsäde av en bevarandesort".
7. Ursprungsregion.
8. Partiets referensnummer som tilldelats av den person som ansvarar för anbringandet av etiketterna.
9. Deklarerad netto- eller bruttovikt eller deklarerade frön.
10. Om vikten anges och pesticider i pulverform, pelleteringsmedel eller andra fasta tillsatser används, anges typ av kemisk behandling eller tillsats samt det ungefärliga förhållandet mellan frögyttringarnas eller frönas vikt och totalvikten.

Märkningskrav för utsäde av amatörsorter

1. Texten "EG:s regler och standarder".
2. Namn och adress på den som ansvarar för märkningen eller personens identifieringsnummer.
3. Förseglingsåret uttryckt på följande sätt: "förseglad ..." (år), eller året för den sista provtagningen för den senaste grobarhetsanalysen, uttryckt på följande sätt: "provtaget ..." (år).
4. Art
5. Sortens benämning.
6. Texten "amatörsort"
7. Partiets referensnummer som tilldelats av den person som ansvarar för anbringandet av etiketterna.
8. Deklarerad netto- eller bruttovikt eller deklarerade frön.
9. Om vikten anges och pesticider i pulverform, pelleteringsmedel eller andra fasta tillsatser används, anges typ av kemisk behandling eller tillsats samt det ungefärliga förhållandet mellan frögyttringarnas eller frönas vikt och totalvikten.

Bilaga 4

Förteckning över köksväxter och högsta nettovikt per förpackning som får saluföras.

Gröda / Art	Vetenskapligt namn	Högsta nettovikt per förpackning (g)
Lök Schalottenlök	<i>Allium cepa</i> L. - Cepa-gruppen - Aggregatum-gruppen	25
Piplök	<i>Allium fistulosum</i> L.	25
Purjolök	<i>Allium porrum</i> L.	25
Vitlök	<i>Allium sativum</i> L.	25
Gräslök	<i>Allium schoenoprasum</i> L.	5
Dansk körvel	<i>Anthriscus cerefolium</i> (L.) Hoffm.	25
Blekselleri Rotselleri	<i>Apium graveolens</i> L.	5
Sparris	<i>Asparagus officinalis</i> L.	5
Rödbeta (inklusive Cheltenhambeta) Mangold	<i>Beta vulgaris</i> L.	25
Grönkål Blomkål Broccoli Brysselkål Savojkål Vitkål Rödkål Kålrabbi	<i>Brassica oleracea</i> L.	5
Rova (inklusive majrova och salladskål)	<i>Brassica rapa</i> L.	25
Chilipeppar, paprika	<i>Capsicum annuum</i> L.	5
Friséesallat Escarolesallat	<i>Cichorium endivia</i> L.	5
Endiviasallat eller witlof-cikoria Sallatscikoria Rotcikoria	<i>Cichorium intybus</i> L.	5
Vattenmelon	<i>Citrullus lanatus</i> (Thunb.) Matsum. et Nakai	5
Melon	<i>Cucumis melo</i> L.	5
Druvgurka	<i>Cucumis sativus</i> L.	25

SJVFS 2010:79

Slanggurka		
Jättepumpa (inklusive vinterpumpa)	<i>Cucurbita maxima</i> Duchesne	25
Pumpa, squash	<i>Cucurbita pepo</i> L.	25
Kardon Kronärtskocka	<i>Cynara cardunculus</i> L.	5
Fodermorot Morot	<i>Daucus carota</i> L.	25
Fänkål	<i>Foeniculum vulgare</i> Mill.	5
Sallat	<i>Lactuca sativa</i> L.	25
Tomat	<i>Lycopersicon</i> <i>esculentum</i> Mill.	5
Persilja	<i>Petroselinum crispum</i> (Mill.) Nyman ex A. W. Hill	25
Blomsterböna	<i>Phaseolus coccineus</i> L.	250
Buskböna Störböna	<i>Phaseolus vulgaris</i> L.	250
Märgärt Sockerärt Spritärt	<i>Pisum sativum</i> L. (partim)	250
Rädisa Rättika	<i>Raphanus sativus</i> L.	25
Rabarber	<i>Rheum rhabarbarum</i> L.	5
Svartrot	<i>Scorzonera hispanica</i> L.	25
Aubergin, äggplanta	<i>Solanum melongena</i> L.	5
Spenat	<i>Spinacia oleracea</i> L.	250
Vintersallat	<i>Valerianella locusta</i> (L.) Laterr.	25
Bondböna	<i>Vicia faba</i> L. (partim)	250
Popmajs Sockermais	<i>Zea mays</i> L. (partim)	250